

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. J.**, zast. JUDr. Athanassiosem Pantazopoulosem, advokátem, se sídlem Slavíkova 19, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 3. 2012, č. j. 61 Az 1/2011 – 46,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 3. 2012, č. j. 61 Az 1/2011-46, **se zrušuje** a věc **se** tomuto soudu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 18. 11. 2010, č. j. OAM-1-371/VL-10-LE18-2007, rozhodl žalovaný tak, že žalobci se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí nejprve předeslal, že žalobce byl již v minulosti opakovaně účastníkem řízení o udělení mezinárodní ochrany, řízení o první žádosti žalobce o udělení azylu podané dne 13. 11. 2000 bylo zastaveno rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 1. 2001, č. j. OAM 2748/VL-07-2000, neboť žalobce se přes opakované výzvy nedostavil k pohovoru. Druhou žádost o udělení azylu podanou dne 3. 3. 2001 vzal žalobce dne 14. 3. 2002 zpět. V nyní probíhajícím řízení - po posouzení tvrzení žalobce - dospěl žalovaný k závěru, že žalobce nebyl ve své vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný totiž shledal, že výpovědi žalobce obsahují tak závažné nesrovnalosti, že celý jím uváděný příběh působí značně nevěrohodně. Žalobce např. v předchozím azylovém řízení uvedl, že je členem organizace

Sipahe sahaba, což v současném řízení sám nesdělil. V nynějším řízení popsal, že se na přelomu let 2002 a 2003 stal členem strany Muslim league, jako reportér začal psát články proti vládě, časem se stal tajemníkem okresní strany. Dále uvedl, že byl v roce 2003 obviněn ze žhářství, následně v roce 2004 zproštěn obvinění a v roce 2007 ho podle jeho slov minimálně dvakrát hledali policisté kvůli obvinění ze shromažďování více než 5 osob podle zákona č. 144/1973 a pro jeho účast na demonstraci. Sdělil, že byl odsouzen k trestu odnětí svobody na dobu 28 měsíců a k peněžitému trestu a byl na něj vydán zatykač. Žalobce se domnívá, že byl obviněn pro svou politickou angažovanost, neboť jeho problémy začaly po jeho návratu do Pákistánu v roce 2002, předtím podle svých slov pronásledován nebyl.

Podle žalovaného žalobcem uváděné skutečnosti neodpovídají informacím o zemi původu, které žalovaný shromáždil. Žalobce by měl v prvé řadě přesně znát pro členy strany zásadní datum, kdy byl N. S. (vedoucí představitel strany) vyhoštěn do Saudské Arábie. K tomu nedošlo, jak žalobce uváděl, dne 14. 10. 1999, ale dne 10. 12. 2000, tedy o více než rok později. Žalobce tento rozdíl obsažený v jeho výpovědi oproti skutečnosti nijak nevysvětlil, pouze uvedl, že výpověď byla špatně zapsána. Žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobce uváděl různé verze trestné činnosti, pro kterou měl být v roce 2007 obviněn. Zatímco ve své žádosti o mezinárodní ochranu dne 28. 4. 2007 uvedl, že byl policií hledán z důvodu účasti na demonstraci, při pohovoru dne 9. 5. 2007 sdělil, že v roce 2007 napsal do novin článek o zabití člena PML-N, a poté bylo proti němu vzneseno obvinění podle zákona č. 144/1973, přičemž on a další 3 lidé měli zákaz se sejít, jinak jim hrozilo zatčení. Dne 16. 5. 2007 při pohovoru sdělil, že byl obviněn podle zákona č. 144/1973 (podle něhož se nesmí sejít více než 5 lidí) poté, co se sešel s kolegy z PML-N v kanceláři strany. V rámci pohovoru dne 2. 7. 2010 uvedl, že byl v roce 2003 „obviněn z § 144/1971“, což byl zákon zakazující shromáždění více než pěti osob a dále popsal, že v roce 2007 byl obviněn z útoku na veřejného činitele, útoku na policejní stanici a další budovy, a z výtržnictví k nimž došlo při demonstracích. Dne 4. 8. 2010 však v pohovoru nejdříve sdělil, že byl obviněn z nelegálního držení zbraně a za porušení § 144, který označil jako zákon o zákazu shromáždění více než 3 osob. Po upozornění, že v minulém pohovoru uvedl navíc obvinění z útoku na veřejného činitele, útoku na policejní stanici a další budovy a výtržnictví, řekl, že o těchto obviněních se dozvěděl až později.

Podle názoru žalovaného žalobce jednak měnil svá tvrzení o tom, jestli se před obviněním účastnil demonstrace a dále měnil označení trestných činů, ze kterých měl být obviněn. Měnil také údaj o počtu osob, které mají zákonem zakázáno se sejít, jakož i formu zákazu, když mluvil buď o zákonu č. 144, nebo o § 144, přičemž měnil také rok vydání tohoto zákazu (z roku 1971 na 1973). Jak ale vyplývá z materiálů o zemi původu, které měl žalovaný k dispozici, jedná se ve skutečnosti o § 144 trestního řádu, který zakazuje shromáždění více než 4 osob.

Žalovaný dále uvedl, že žalobce během pohovoru dne 4. 8. 2010 uvedl, že v Pákistánu existuje zákon, podle kterého policie od soudu dostává povolení nejen k policejní vazbě, ale zároveň i k mučení zadržených, což žalovaný označil za nepravdivé a lživé, neboť ze zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 18. 1. 2010 vyplývá, že zákon zakazuje mučení a jiné kruté, nelidské anebo ponižující zacházení. Doložené případy mučení zadržených jsou tedy porušením zákona a jejich vykonavatelé mohou být trestně stíháni podle příslušných zákonů. Tyto praktiky tedy rozhodně nemají oporu

v zákoně, jak na to poukazoval žalobce; žalovaný v této souvislosti poznamenal, že žalobce nebyl vystaven žádnému mučení ze strany pákistánských státních orgánů. Dále poukázal na skutečnost, že žalobce rovněž měnil rok a okolnosti, za kterých mělo dojít k jeho prvnímu obvinění ze strany státu. Z uvedeného žalovaný dovodil, že žalobce zcela ztratil orientaci ve vlastních výpovědích, které stále měnil, a není z nich tak možné sestavit hodnověrné tvrzení.

Další rozpory v tvrzeních žalobce, na které žalovaný poukázal v odůvodnění svého rozhodnutí, se váží k okolnostem opuštění Pákistánu. Žalobce nejprve uvedl, že do seznamu kontroly odchodů se zařazují pouze lidé již odsouzení, vzápětí ale sdělil, že se do něj zařazují lidé, kteří mají velké finanční prohřešky a závěrem sdělil, že tento systém slouží ke kontrole teroristů, a že všechna data cestujících jsou odesílána do USA. Také tato tvrzení posoudil žalovaný jako nevěrohodná, neboť dle zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie z ledna 2010 je neobvyklé, aby vyšší představitel opoziční strany, který byl z politických důvodů obviněn tak, jak se žalobce snažil správnímu orgánu předestřít, mohl bez jakýchkoli problémů letecky opustit zemi původu.

Tvrzení žalobce, že současná vláda Pákistánu pokračuje v politice předchozí vlády, označil žalovaný za absurdní, neboť při volbách v roce zde 2008 došlo k naprosté změně politické scény, kdy moc přešla do rukou opozice, která se od praktik dosavadní vlády zřetelně distancovala. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobce nebyl vyšším představitelem strany PML-N a že v Pákistánu nedošlo k jeho azylově relevantnímu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod.

Žalovaný rovněž neshledal, že by žalobce byl v Pákistánu pronásledován z důvodů vymezených v § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť během řízení neuvedl, a ani žalovaný nezjistil, žádné důvody pro žalobcovy obavy z pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo příslušnosti k určité sociální skupině. Ohledně obavy z pronásledování pro zastávání politických názorů žalovaný konstatoval, že Pákistán dle informací obstaraných o této zemi respektuje právo lidu na zastávání různých politických názorů. Vláda v některých situacích zakazovala a trestala shromáždění více než 4 lidí, jednalo se však o bezpečnostní, nikoli diskriminační pravidlo, které jako takové nelze chápat jako pronásledování.

Žalovaný dále konstatoval, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu a nezjistil ani důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Konstatoval, že žalobce neuvedl žádné informace, které by nasvědčovaly tomu, že mu ve vlasti hrozí nebezpečí vážné újmy uložením nebo vykonáním trestu smrti. Žalovaný se rovněž zabýval otázkou, zda žalobci v případě návratu do Pákistánu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Připomněl, že žalobce v této souvislosti vyjádřil obavu ze zatčení a trestu uvěznění na 28 měsíců a pokuty 200 000 rupií, které mu v Pákistánu hrozí. Tu dokládal dvěma novinovými články o vraždách ze strany policie, které podle něj ilustrují, jaké nebezpečí by mu při zatčení hrozilo. To, že k takovým případům v zemi dochází, dokládají ostatně i materiály, ze kterých žalovaný při posouzení věci vycházel. Podle žalovaného je však v případě žalobce obava ze zatčení zcela nepodložená. Uvedené tresty totiž měly žalobci podle jeho vyjádření hrozit už před opuštěním země, avšak podle materiálů získaných žalovaným o zemi původu, však není pro občany Pákistánu možné

opustit zemi, jsou-li skutečně stíháni. Vzhledem k tomu, že žalobce opustil Pákistán legálně na vlastní cestovní doklad, je zřejmé, že ve své vlasti nebyl trestně stíhán. Jak je navíc uvedeno ve Zprávě o dodržování lidských práv za rok 2009 Ministerstva zahraničí USA, předseda vlády vyhlásil dne 15. března konec uplatňování § 144 trestního řádu v celé zemi a propuštění všech politických vězňů. Žalobcem zmiňované obavy z návratu do vlasti souvisely s jeho údajnými politickými aktivitami. Údaje o jeho politické angažovanosti ve straně PML-N jsou však podle žalovaného nevěrohodné, a proto nelze žalobce považovat za předního představitele skupiny PML-N. Na základě toho nelze podle žalovaného předpokládat, že by žalobci hrozil trest za jeho politické aktivity, případně za jiné činy. Žádné jiné relevantní důvody, pro které by mu ve vlasti mohlo hrozit mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání přitom žalovaný v průběhu řízení nezjistil a žalobce je ostatně ani neuvedl.

Žalovaný konečně poukázal na skutečnost, že podle informace Ministerstva vnitra Velké Británie o zemi původu žalobce ze dne 18. 1. 2010 nedochází obvykle k výslechům Pákistánců vracejících se do země. Vyšetřování zahajují pákistánské úřady pouze tehdy, jestliže daná osoba při cestování porušila nějaký zákon v souvislosti s návštěvou cizí země. Vzhledem k tomu, že žalobce opustil zemi legálně na vlastní cestovní doklad, nehrozí mu podle žalovaného v důsledku s jeho pobytu v zahraničí žádné problémy. V závěru svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že v současné době neprobíhá v Pákistánu ozbrojený konflikt, v rámci něhož by mohlo dojít k vážnému ohrožení života nebo lidské důstojnosti stěžovatele. Podle použitých materiálů sice dochází k lokálním konfliktům v severozápadní pohraniční provincii, tyto boje však nezasahují do žadatelovy domovské oblasti Pandžábu.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítal, že z materiálů, ze kterých žalovaný vycházel při posouzení věci vyplývá, že jeho tvrzení při jednotlivých pohovorech se zakládají na pravdě, avšak ze strany žalovaného došlo k podcenění situace v zemi půdu žalobce, zvláště s ohledem na události v roce 2010, které žalovaný nezohlednil.

Žalobce uvedl, že z Pákistánu uprchl v březnu roku 2007 proto, aby unikl zadržení ze strany policie a z obavy, že by mohl být obviněn ze spáchání smyšleného trestného činu. Především však měl obavu o svůj život, protože jeho kolega, taktéž novinář, byl zabit tamními bezpečnostními složkami, neboť byl kritikem a stoupenec opoziční politické strany stejně jako žalobce. Podle žalobce události v zemi jeho původu v roce 2010 svědčí jednoznačně o tom, že Pákistán není zemí stabilní a demokratickou, jak se ve světle posledních voleb z roku 2008 může zdát, ale je to stát zmítající se v neustálém ozbrojeném konfliktu, který vylučuje, aby běžný občan dosáhl alespoň minimální úrovně lidských práv a základních svobod, které jsou sice formálně zákonem deklarovány, ale v praxi naprosto nedodržovány, a to samotnými bezpečnostními složkami, hlavně policií a armádou. Vyjádřil přesvědčení, že v Pákistánu je ignorováno právo na spravedlivý soudní proces, především s obviněnými ze stran politické opozice a jejich příznivců. Na denním pořádku je zabíjení, mučení a jiné nelidské zacházení a to i v oblastech, které nejsou sužovány otevřeným ozbrojeným konfliktem. Žalobce tak má za to, že pokud by byl nucen k návratu do země původu, tak by jednoznačně došlo k porušení mezinárodních závazků, které Česká republika má, především Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků, a čl. 3 a 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 1. 3. 2002, č. j. 61 Az 1/2011 – 46, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dále rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 10 320 Kč k rukám jeho advokáta JUDr. Athanassiose Pantazopoulose. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného potud, že žalobce měnil svá tvrzení ohledně účasti na demonstracích, obvinění z trestných činů i časových údajů, kdy k nim mělo dojít. Shledal, že nejednoznačné byly také jeho výpovědi týkající se okolností opuštění země původu a důvodů, pro které tak učinil. Krajský soud proto přisvědčil závěru žalovaného, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci nebyly prokázány důvody taxativně uvedené v § 12 zákona o azylu, ani důvody uvedené v § 13 téhož zákona.

K opačnému závěru ovšem krajský soud dospěl ohledně námitky žalobce, že v případě jeho návratu do země původu by jednoznačně došlo k porušení mezinárodních závazků, kterými je Česká republika vázána.

Krajský soud poukázal na skutečnost, že nad rámec informací o zemi původu žalobce použitých žalovaným provedl důkaz zprávou Ministerstva zahraničí USA ze dne 8. 4. 2011 o dodržování lidských práv za rok 2010 a informací Human Rights Watch z ledna 2011, ze kterých mimo jiné zjistil, že mezi hlavní problémy v oblasti lidských práv v Pákistánu za uvedené období patřilo zabíjení, mizení a mučení osob. Vláda zahájila vyšetřování internetového videa, které zobrazovalo muže ve vojenských uniformách v okamžicích, kdy se zjevně dopouštěli nezákonného zabíjení, avšak neschopnost věrohodně vyšetřit obvinění, přijmout disciplinární opatření nebo povolat pachatele k odpovědnosti a důsledně potrestat osoby odpovědné za porušování lidských práv jen dále posílila kulturu beztrestnosti. Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA dále uvádí, že se vyskytovaly zprávy, že se vláda nebo její agenti dopouštěli svévolného nebo nezákonného zabití. Politicky motivované zabíjení a násilí ze strany společnosti i nadále pokračovalo. Některé případy zabití osob obviněných z trestných činů byly údajně výsledky mimořádně krutého týrání v době oficiální vazby. Zvýšil se počet osob zemřelých po střetech s policií. Zdlouhavý průběh soudních procesů a neschopnost přijmout disciplinární opatření a důsledně potrestat osoby odpovědné za porušování lidských práv dále posílily kulturu beztrestnosti. Konkrétní případy pak citovaná zpráva výslovně uvádí s datem těchto událostí. Ve zprávě se dále uvádí, že docházelo k politicky motivovanému mizení osob takřka ve všech oblastech země. Popisuje též mimořádně ubohé podmínky ve věznicích, kde mimo jiné skupiny na ochranu lidských práv shledávaly jako obecný problém sexuální zneužívání, mučení, jakož i bezdůvodné prodlužování vazby. Nevyhovující strava a lékařská péče ve věznicích měly za následek chronické zdravotní problémy a podvýživu. Svévolné zatčení nebo vazbu zákon zakazuje, avšak tento zákaz nebyl úřady vždy dodržován. Uvedená zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA také obsahuje pasáže o politických vězních a osobách zadržovaných z politických důvodů, svévolném zasahování do soukromého a rodinného života, porušení nedotknutelnosti obydlí a listovního tajemství, použití nepřiměřené síly a porušování práv při vnitřních konfliktech.

Při porovnání odůvodnění rozhodnutí žalovaného se shora citovanými výňatky ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv v Pákistánu za rok

2010 dospěl krajský soud k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného trpí vadou řízení spočívající v nedostatku důvodů tohoto rozhodnutí ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany žalobci podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného totiž podle krajského soudu postrádá zhodnocení žalobcovy situace v případě jeho nuceného návratu do Pákistánu z hlediska vážného možného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí tak, jak je má na mysli § 14a odst. 2 zákona o azylu definující pojem tzv. vážné újmy, přičemž obdobné poměry popisuje také zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv za rok 2009 ze dne 11. 3. 2010, kterou žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí mezi zdroji informací o zemi původu žalobce.

Krajský soud v Ostravě proto rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovaného zavázal k tomu, aby při vydání nového rozhodnutí vycházel „v rámci jeho odůvodnění z postavení a poměrů žalobce v případě nuceného návratu do země původu se zřetelem k aktuálním poměrům v této zemi.“

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel označil rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a namítal, že nemá oporu ve spisu a je s ním v rozporu. Vyjádřil nesouhlas s postupem soudu, který zrušil celé rozhodnutí, přestože s odůvodněním rozhodnutí v části týkající se mezinárodní ochrany ve formě azylu (§ 12, § 13 a § 14 zákona o azylu) vyslovil souhlas a vadu řízení shledal toliko ve směru k neudělení doplňkové ochrany (§ 14a). Podle stěžovatele totiž krajskému soudu nic nebránilo, aby napadené rozhodnutí zrušil pouze v části týkající se neudělení doplňkové ochrany, což lze považovat za běžnou a judikaturou Nejvyššího správního soudu aprobovanou praxi (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 Azs 17/2011 – 80). Za rozporný s povinností krajského soudu zjistit skutečný stav věci považuje žalovaný konstatování soudu, že „žalobě nelze upřít jisté důvodnosti“. Stěžovatel má za to, že pokud soud rozhodl o zrušení celého správního rozhodnutí, nemohla žaloba mít jen jistou důvodnost, ale musela být z pohledu soudu zcela důvodná.

K závěru soudu o nesprávném posouzení otázky udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu stěžovatel uvedl, že v odůvodnění svého rozhodnutí velmi pečlivě a dostatečně podrobně uvedl argumentaci, proč žalobci v Pákistánu nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že své závěry odůvodnil a podložil aktuálními, věrohodnými a příléhavými informacemi o zemi původu žalobce. Podle názoru stěžovatele se jedná o srozumitelné a příléhavé odůvodnění. Krajský soud je však zpochybnil pomocí několika ryze obecných, z kontextu vytržených a na případ žalobce nevztažitelných informací ze dvou zpráv o zemi jeho původu, které si sám obstaral. Podle stěžovatele se však jedná o informace, které v této věci nejsou relevantní a nelze z nich, jak to učinil krajský soud, dedukovat, že by se v zemi původu žalobce mohlo jednat o svévolné násilí ve smyslu § 14a zákona o azylu. Stěžovatel dále poukázal na skutečnost, že žádná z informací, včetně částí podkladů, jež si krajský soud nechal přeložit, netvrdí, že situace na celém území Pákistánu vykazuje znaky mezinárodního či vnitřního ozbrojeného konfliktu, což je definiční znak ukazující, kdy je možno hovořit o „svévolném násilí“.

Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že v části odůvodnění svého rozhodnutí týkající se neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu již dostál pokynu krajského soudu, aby se zabýval zhodnocením žalobcovy situace v případě jeho nuceného návratu do země původu. V této souvislosti stěžovatel poukázal na skutečnost, že žalobci bylo uděleno správní vyhoštění, přičemž v rámci řízení o správním vyhoštění byly zkoumány důvody znemožňující vycestování žalobce do země původu. Dodržení zásady „non-refoulement" tak bylo v případě žalobce posuzováno dokonce v několika správních řízeních a různými správními orgány. Stěžovatel má za to, že se ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi tvrzeními žalobce a při rozhodování použil aktuální, věrohodné a na případ dopadající informace o zemi původu. Pro zrušení rozhodnutí krajským soudem tak podle žalovaného nebyl dán zákonný důvod.

Vzhledem k návrhu na zrušení napadeného rozsudku krajského soudu stěžovatel požadoval i vyřešení otázky nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. V případě zrušení rozsudku krajského soudu Nejvyšším správním soudem odpadne totiž zákonem požadovaná podmínka úspěchu ve věci a dle jeho názoru tím již dále nebude dán důvod pro náhradu nákladů řízení žalobci. Výrok o náhradě nákladů řízení se váže na výrok ve věci, a pokud Nejvyšší správní soud zruší rozsudek krajského soudu, měl by zrušit i tento výrok, jelikož by se v případě zrušení kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu jednalo o plnění z právního důvodu, který odpadl.

Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť v posuzované věci se jedná o zásadní pochybení soudu, které by mohlo mít zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení. Krajský soud se podle stěžovatele dopustil nesprávného výkladu práva, když v rozporu s konstantní judikaturou zrušil celé správní rozhodnutí, přestože se plně ztotožnil se závěry správního orgánu o neudělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a ke zrušení této části správního rozhodnutí nebyl dán žádný důvod. Stěžovatel má dále za to, že krajský soud nepostupoval v souladu se svou povinností vycházet ze spisu a skutečně zjištěného stavu věci, když nahradil závěry správního orgánu v žalobou napadeném správním rozhodnutí několika nově shromážděnými informacemi, vytrženými z kontextu, v daném případě irelevantními, neboť nedopadají na konkrétní případ žalobce. Podle stěžovatele krajský soud hrubě pochybil při výkladu práva, nevycházel z obsahu spisu, když nevzal v potaz podrobné posouzení existence možné hrozící vážné újmy v případě návratu žalobce do země původu a v rozporu se skutečně zjištěným stavem věci shledal, že stěžovatel tuto otázku řádně nezkoumal.

Stěžovatel navrhoval, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 3. 2012, č. j. 61 Az 1/2011 – 46 zrušil, věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení a žalobci uložil povinnost stěžovateli prostřednictvím svého advokáta vrátit zaplacené náklady řízení v částce 10 320 Kč.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti vyjádřil přesvědčení, že žalovaný záměrně podcenil, až bagatelizoval situaci v jeho zemi původu. Ztotožnil se se závěrem krajského soudu, že rozhodnutí žalovaného trpí vadou řízení spočívající v nedostatku důvodů tohoto rozhodnutí. Poukázal na skutečnost, že kdyby byl nucen k návratu do Pákistánu, došlo by tím jednoznačně k porušení mezinárodních závazků, které Česká republika má, a to především Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků a Evropské úmluvy o ochraně

lidských práv a základních svobod ve znění protokolů, především článků 3, 6 a 8. Požadavek stěžovatele, aby mu žalobce prostřednictvím svého zástupce vrátil náklady řízení (pokud bude rozsudek krajského soudu zrušen) označil žalobce za nepodložený, nedůvodný a v rozporu s čl. 6 a 13 Evropské úmluvy, zejména s právem dát se zastupovat advokátem dle vlastního výběru před soudem, mít účinné právní prostředky nápravy před příslušným orgánem, uplatnit námitky proti rozhodnutí stěžovatele a dát přezkoumat svůj případ soudem. S ohledem na tyto skutečnosti žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti zamítl. Sám kasační stížnost proti žalovaným napadenému rozsudku nepodal.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v rozsahu a z důvodů, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně označil - odkazem na příslušné ustanovení zákona - důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti je nicméně zřejmé, že ji podává také z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační stížnost je důvodná.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce podal dne 28. 4. 2007 žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že má kontakty se skupinou „Nadáz“ (Laskavost), která funguje v rámci politické strany Muslimská liga Pákistánu. Vláda Pákistánu a pákistánský prezident proti této straně vystupují, žalobce tak nemůže projevit svůj názor, přičemž je možné, že by byl v krátké době umlčen. V Pákistánu není možné vyjadřovat se k veřejným věcem. Žalobce chce svobodnou společnost a demokracii což je krédem skupiny „Nadáz“.

Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl, že Pákistán opustil v březnu 2007, jelikož se bál o svůj život. V novinách R. S. pracoval jako politický a všeobecný reportér, zabývající se též zprávami z kriminální oblasti. V této souvislosti žalobce vyjádřil obavu, že by mohl být obviněn z nějakého vymyšleného zločinu, neboť psával články proti vládnoucí straně a byl členem strany M., v níž zastával pozici tajemníka okresní části strany. Zmínil rovněž, že policisté zadrželi několik členů této strany, kteří byli poté zastřeleni, což policisté zdůvodnili tím, že zadržení na ně

útočili. Žalobce o této události napsal nesouhlasný článek a bylo proti němu vzneseno obvinění podle zákona č. 144/1973. Žalobce a ještě 3 lidé měli zákaz se sejít, kdyby tak učinili a byli přitom spatřeni, mohli by je zatknout a uvěznit. Vláda jim zakazovala publikovat pravdivé články. Vládnoucí strana a policisté, kteří jsou jí podvoleni, mohou totiž kdykoli kohokoli zatknout. Podle žalobce si vládnoucí strana dělá, co se jí zlíbí a lidé, kteří s ní nesouhlasí, mají těžký život. V roce 2005 byl žalobce (aby nestál v cestě vládnoucí straně) obviněn, že zapálil tržnici, ale s pomocí svého advokáta dokázal svou nevinu. Dne 15. 2. 2007 došlo k zatčení a zabití jednoho člena žalobcovy politické strany. Následujícího dne žalobce o této věci diskutoval s ostatními a domlouvali se, jak nadále postupovat. Dne 17. 2. 2007 hledala žalobce v jeho domově policie a nechala mu tam dopis, že proti němu bylo zahájeno stíhání podle zákona č. 144/1973. Když se o tom žalobce dozvěděl, odjel za kamarádem do Islamabádu a zajistil si cestu na Ukrajinu. Spolu se žalobcem byli obviněni i další členové ze strany. Většina z nich Pákistán opustila, někteří jsou v Dubaji.

Stěžovatel v kasační stížnosti v prvé řadě namítal nesprávnost postupu krajského soudu, který zrušil celé rozhodnutí žalovaného, přestože s odůvodněním rozhodnutí ohledně mezinárodní ochrany ve formě azylu (§ 12, § 13 a § 14 zákona o azylu) vyslovil soud souhlas a vadu řízení shledal toliko ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu).

Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve posouzením této námitky, neboť je zřejmé, že stěžovatel touto námitkou poukazuje na vnitřní rozpornost rozsudku krajského soudu a jedná se tedy o námitku ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Problematikou, zda je krajský soud oprávněn rozštěpit výrok správního rozhodnutí na rozhodnutí o azylu dle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a rozhodnutí o doplňkové ochraně dle § 14a a § 14b téhož zákona, a v důsledku toho žalobu zamítnout v části týkající se neudělení azylu a současně žalobě vyhovět v části týkající se doplňkové ochrany, se již Nejvyšší správní soud zabýval, ať již v době posuzování vzájemného vztahu výroku o (ne)udělení azylu a o (ne)existenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, ve znění účinném do 31. 8. 2006, či za současné právní úpravy, kdy posuzoval vzájemný vztah výroku o (ne)udělení azylu a (ne)udělení doplňkové ochrany.

V usnesení ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 Azs 17/2011 - 37, Nejvyšší správní soud zrekapituloval dosavadní vývoj způsobu rozhodování v této oblasti „azylové agendy“ a vzájemného vztahu obou v úvahu přicházejících výroků, když uvedl, že *„předně lze poukázat na rozsudky ze dne 25. 5. 2005, čj. 3 Azs 272/2004 – 67, a ze dne 17. 2. 2006, čj. 4 Azs 11/2005 - 90, v nichž Nejvyšší správní soud dovodil, že u žaloby směřující proti rozhodnutí obsahujícímu samostatné výroky o neudělení azylu a o neexistenci překážek vycestování soudu nic nebrání v tom, aby zamítl žalobu směřující proti výroku o neudělení azylu a naopak zrušil rozhodnutí v rozsahu výroku o neexistenci překážek vycestování. Výrok o neexistenci překážek podle § 91 zákona o azylu lze samostatně zrušit, aniž by tím byl dotčen další právní osud výroku o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Výrok o neexistenci překážek vycestování by bylo třeba zrušit v případě, pokud by byl zrušen výrok o neudělení azylu; opačně však tento závěr neplatí.*

K oblasti překážek vycestování lze poukázat i na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, čj. 8 Azs 21/2006 - 164, podle kterého výrok rozhodnutí

správního orgánu o tom, že se na neúspěšného žadatele o udělení azylu vztahuje nebo nevztahuje překážka vycestování (§ 28 a § 91 zákona o azylu) je podmíněn jen tím, že musí být učiněn současně s rozhodnutím o neudělení nebo odnětí azylu; jen potud jde také o výrok závislý. Rozšířený senát tak potvrdil, že soud ve správním soudnictví může zamítnout žalobu proti výroku o neudělení azylu a současně zrušit výrok o tom, že se na žadatele nevztahuje překážka vycestování a v této části vrátit věc k dalšímu řízení správnímu orgánu.

Institut překážek vycestování byl k 1. 9. 2006 ze zákona o azylu vypuštěn a novelou zákona č. 165/2006 Sb. v podstatě nahrazen institutem doplňkové ochrany. Zdejší soud v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, čj. 1 Azs 107/2008 - 78, vyslovil, že ačkoliv právní úprava překážek vycestování a doplňkové ochrany je shodná, a tudíž není důvodu paušálně odmítat aplikaci závěrů judikatury a doktríny k překážkám vycestování, je třeba při výkladu doplňkové ochrany věnovat pozornost všem nuancím a změnám, k nimž oproti úpravě překážek vycestování došlo (vypuštění některých překážek vycestování, rozdílné vymezení státu, ve vztahu k němuž se nebezpečí vážné újmy posuzuje, rozdílná definice skutečností naplňujících vážnou újmu, absence vylučující klauzule). S uvedeným korespondují závěry Nejvyššího správního soudu řečené v rozsudku ze dne 26. 7. 2007, čj. 2 Azs 30/2007 - 69, podle kterých jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k dříve účinnému § 91 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se k otázce „přenositelnosti" správní judikatury k překážkám vycestování na možnost dělitelnosti výroku o (ne)udělení mezinárodní ochrany za současného právního stavu vyjádřil v rozsudku ze dne 22. 7. 2009, čj. 8 Azs 20/2009 - 99. Dospěl v něm k závěru, že judikatura Nejvyššího správního soudu, vztahující se k oddělitelnosti posouzení překážek vycestování, je aplikovatelná i na vztah výroku o neudělení mezinárodní ochrany a výroku o doplňkové ochraně. Byť se může podle zdejšího soudu jednat z hlediska jazykové formulace o výrok jediný, obsahem a předmětem práv, o nichž je rozhodováno, se jedná o různé výroky. Výrok o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a výrok o nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b téhož zákona je proto třeba považovat za relativně samostatné výroky.

Ke shodným závěrům pak dospěl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 11. 3. 2008, čj. 4 Azs 104/2007 - 73, v němž odmítl předpoklad, že jednotlivé výroky rozhodnutí o mezinárodní ochraně nejsou oddělitelné a samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví. Výroky o doplňkové ochraně totiž mohou být zrušeny i v případě, že ve vztahu k výrokům o neudělení azylu soud žalobu zamítne. Soud zároveň zdůraznil, že z hlediska procesní ekonomie a efektivnosti správního řízení považuje za nežádoucí rušit celé správní rozhodnutí, týká-li se zjištěný nedostatek pouze některého výroku rozhodnutí a jiný na něm nezávislý výrok může obstát.

Zákon o azylu v § 28 stanoví, že mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany. Azyl a doplňková ochrana představují dvě svébytné formy mezinárodní ochrany vyžadující ze strany rozhodujícího orgánu samostatné posouzení. Podmínky pro přiznání té či oné formy mezinárodní ochrany se liší (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, čj. 3 Azs 75/2008 - 109). Při posuzování existence důvodů svědčících pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany je třeba postupovat v souladu se systematikou

zákona o azylu. Uvedené ustanovení § 28 zákona o azylu zakotvuje aplikační přednost udělení azylu podle § 12 - § 14 zákona o azylu. Doplňkovou ochranu tak lze udělit pouze za předpokladu, že u žadatele nebudou shledány důvody pro udělení azylu. Výrok o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a výrok o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu jsou samostatnými výroky, jakkoliv spolu vzájemně souvisí. Tato souvislost v určitých případech ústí ve vzájemnou podmíněnost obou výroků. Výrok o udělení humanitárního azylu nebo azylu za účelem sloučení rodiny je vždy podmíněn rozhodnutím o neudělení azylu podle § 12. Stejně tak platí, že možnost udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny je podmíněna negativním rozhodnutím o udělení doplňkové ochrany. A není-li zřejmé, zda žadateli svědčí důvody pro udělení azylu, nemůže být ve správním řízení postaveno na jisto, zda zde jsou důvody pro udělení doplňkové ochrany.“

S ohledem na výše podaný souhrn judikaturních závěrů je zřejmé, že výrok o neudělení doplňkové ochrany je oddělitelný a způsobilý samostatného přezkumu, přičemž je vždy třeba zohlednit aktuální situaci v zemi původu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

Pokud tedy krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného obstojí ve vztahu k výroku o neudělení mezinárodní ochrany ve formě azylu, neboť nebyly prokázány důvody taxativně uvedené v § 12 zákona o azylu, jakož i důvody uvedené v § 13 a § 14 téhož zákona, avšak neobstojí pro nedostatek důvodů ve vztahu k výroku o neudělení doplňkové ochrany žalobci podle § 14a odst. 1,2 zákona o azylu, měl rozhodnutí žalovaného zrušit pouze ve výroku o neudělení doplňkové ochrany a ve zbývající části měl žalobu zamítnout. Pokud tak neučinil, nezbývá než konstatovat, že přezkoumávaný rozsudek krajského soudu je v části týkající se přezkumu výroku rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany ve formě azylu vnitřně rozporný, neboť krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil i v této části, ačkoliv v odůvodnění rozsudku dospěl k závěru, že otázku, zda žalobci udělit mezinárodní ochranu ve formě azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, stěžovatel posoudil správně. Výrok rozsudku krajského soudu tak neodpovídá obsahu odůvodnění, což představuje jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pro kterou je třeba kasační stížností napadený rozsudek zrušit. Tento závěr pochopitelně nemůže zůstat bez vlivu na výrok rozhodnutí o nákladech řízení.

Námitce stěžovatele, v níž konstatování soudu, že „žalobě nelze upřít jisté důvodnosti“, označil za nezákonné (neboť, pokud soud rozhodl o zrušení celého rozhodnutí správního orgánu, pak nemohla mít žaloba jen jistou důvodnost, ale musela být z pohledu soudu zcela důvodná) Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Z odůvodnění rozsudku krajského soudu je totiž zřejmé, že krajský soud se věcí náležitě zabýval a své závěry srozumitelně odůvodnil, přičemž dokonce provedl dokazování nad rámec informací o zemi původu žalobce použitých žalovaným. Formulaci, že *„žalobě nelze upřít jisté důvodnosti“* použitou krajským soudem v úvodu odůvodnění rozsudku, tak považuje Nejvyšší správní soud pouze za formulační neobratnost, kterou krajský soud patrně mínil vyjádřit svůj dále zdůvodněný závěr, že žaloba proti rozhodnutí stěžovatele je důvodná pouze částečně a to v části neudělení doplňkové ochrany, nikoli za závazný závěr způsobující nesrozumitelnost rozsudku krajského soudu ve všech výrocích, jak to stěžovatel dovozoval v kasační stížnosti.

Zbývající námitky stěžovatele se vztahují k závěru soudu o nedostatečném zdůvodnění neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu žalobci.

Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatel v odůvodnění svého rozhodnutí k otázce možného udělení doplňkové ochrany žalobci uvedl, že žalobcova obava ze zatčení je zcela nepodložená. Vzhledem k tomu, že žalobce opustil Pákistán legálně na vlastní cestovní doklad, je podle stěžovatele zřejmé, že ve své vlasti nebyl trestně stíhán. Stěžovatel poukázal na Zprávu o dodržování lidských práv za rok 2009 Ministerstva zahraničí USA, podle které předseda vlády vyhlásil dne 15. března konec uplatňování § 144 trestního řádu v celé zemi a propuštění všech politických vězňů. Žalobcem uváděné skutečnosti o jeho politické angažovanosti ve straně PML-N vyhodnotil stěžovatel jako nevěrohodné. Podle stěžovatele totiž nelze předpokládat, že by žalobci hrozil trest za jeho politické aktivity, případně za jiné činy. Žádné jiné relevantní důvody, pro které by mu ve vlasti mohlo hrozit mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání přitom stěžovatel v průběhu řízení nezjistil. Stěžovatel zmínil skutečnost, že podle informace Ministerstva vnitra Velké Británie o zemi původu žalobce ze dne 18. 1. 2010 nedochází obvykle k výslechům Pákistánců vracejících se do země. Vyšetřování zahajují pákistánské úřady pouze tehdy, jestliže daná osoba při cestování porušila nějaký zákon související s návštěvou cizí země. Vzhledem k tomu, že žalobce opustil zemi legálně na vlastní cestovní doklad, nehrozí mu podle stěžovatele v souvislosti s jeho pobytem v zahraničí žádné problémy. Stěžovatel dále uvedl, že v současné době neprobíhá v Pákistánu ozbrojený konflikt, v rámci něhož by mohlo dojít k vážnému ohrožení stěžovatelova života nebo lidské důstojnosti. Podle použitých materiálů sice dochází k lokálním konfliktům v Severozápadní pohraniční provincii, tyto boje však nezasahují do žalobcovy domovské oblasti Pandžábu.

Z uvedeného je zřejmé, že stěžovatel se otázkou možného udělení doplňkové ochrany žalobci podrobně zabýval a lze mu tedy přisvědčit v tom, že své závěry ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany žalobci srozumitelně odůvodnil a podložil jím opatřenými informacemi o zemi původu žalobce. Stěžovateli je tudíž nutno přisvědčit také v tom, že zhodnotil situaci žalobce v případě jeho nuceného návratu do země původu. Nicméně tak učinil na základě ne zcela úplně zjištěného skutkového stavu věci, když neměl k dispozici zprávy o stavu dodržování lidských práv v Pákistánu za rok 2010 např. Ministerstva zahraniční USA ze dne 8. 4. 2011 Human Rights Watch z ledna 2011, které si opatřil krajský soud, přičemž v tomto ohledu je nutno s krajským soudem souhlasit v závěru, že tyto zprávy mohou měnit náhled posuzujících orgánů na situaci žalobce v případě jeho nuceného návratu do země původu.

K vlastnímu posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany Nejvyšší správní soud stejně jako krajský soud poukazuje na skutečnost, že z nejaktuálnějších zpráv o zemi původu žalobce, kterými krajský soud provedl důkaz při jednání konaném dne 1. 3. 2012 (jedná se o zprávu Ministerstva zahraničí USA ze dne 8. 4. 2011 o dodržování lidských práv za rok 2010 a informace Human Rights Watch z ledna 2011), vyplývá, že mezi hlavní problémy v oblasti lidských práv v Pákistánu za uvedené období patřilo nezákonné zabíjení, mizení osob a mučení. Státní orgány nejsou schopny věrohodně vyšetřit obvinění, přijmout disciplinární opatření nebo povolat pachatele k odpovědnosti a důsledně potrestat osoby odpovědné za porušování lidských práv, což v zemi posiluje kulturu beztrestnosti.

Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA dále zmiňuje výskyt případů, kdy se vláda nebo její agenti dopouštěli svévolného nebo nezákonného zabití. Politicky motivované zabíjení a násilí ze strany společnosti, včetně případu zabití rozzuřeným davem i nadále pokračovalo. Některé případy zabití osob obviněných z trestných činů byly údajnými výsledky mimořádně krutého týrání v době oficiální vazby. Zvýšil se počet osob zemřelých po střetech s policií. K politicky motivovanému mizení osob dochází takřka ve všech oblastech země. Ve věznicích vládnou mimořádně ubohé podmínky, obecný problém představuje sexuální zneužívání, mučení a prodlužování vazby. Nevyhovující strava a lékařská péče ve věznicích měla za následek chronické zdravotní problémy a podvýživu. Svévolné zatčení nebo vazbu zákon zakazuje, avšak tento zákaz byl úřady ne vždy dodržován. Dochází k svévolnému zasahování do soukromého a rodinného života, porušení nedotknutelnosti obydlí a listovního tajemství, použití nepřiměřené síly, porušování práv při vnitřních konfliktech.

Lze připustit, že některá rozporná tvrzení žalobce, ať již ve vztahu k údajům časovým či popisu jednání, z něhož byl obviněn, jež uvedl v průběhu správního řízení, mohou do jisté míry zpochybňovat jeho věrohodnost, jak na to ostatně již poukázal stěžovatel i krajský soud. Žalobce se o více jak rok zmýlil ohledně data vyhoštění vedoucího představitele politické strany, jejímž byl členem, do Saudské Arábie, uváděl různé verze trestné činnosti, ze které měl být v roce 2007 obviněn a dále měnil označení trestných činů, ze kterých měl být obviněn. Měnil také počet osob, které mají podle něj zákonem zakázáno se sejít a nebyl si jist ani v označení právního předpisu, který toto zakazoval, když mluvil buď o zákonu č. 144, nebo o § 144, přičemž měnil také rok vydání tohoto zákazu z roku 1971 na 1973. V pohovoru ze dne 9. 5. 2007 žalobce uvedl, že v roce 2005 byl při volbách v červnu nebo červenci obviněn, že zapálil tržnici a v prosinci 2005 byl zproštěn viny, v pohovoru dne 2. 7. 2010 mluvil o tom, že v roce 2003 byl obviněn z nepovoleného shromažďování a zapálení tržnice a osvobozen pro nedostatek důkazů měl být v roce 2004. Zaměňoval také pojmy „zahájení trestního stíhání“, „obvinění či odsouzení“.

Uvedené nepřesnosti ve výpovědích žalobce však nejsou podle Nejvyššího správního soud natolik podstatné a závažné, aby zásadně vyvracely věrohodnost azylového příběhu žalobce. Převážnou většinu těchto nepřesností lze totiž vysvětlit časovým odstupem v řádu několik let, který uplynul od doby, kdy žalobcem popisované skutečnosti nastaly, do doby, kdy se konaly pohovor před orgány stěžovatele, jakož i časovým odstupem několika let mezi jednotlivými pohovory. V případě rozdílného označení právního předpisu č. 144/1973, podle něhož měl být žalobce obviněn, též nedostatkem právního vzdělání žalobce. Nutno zdůraznit, že nelze na osobě práva neznalé spravedlivě požadovat, aby si přesně, navíc po dobu několika let pamatovala číselné označení právního předpisu (event. je nezaměňovala s číselným údajem týkajícím se jeho některého ustanovení), podle něhož byla stíhána, a v případě, že se takové nepřesnosti dopustí, přisuzovat jí to k tíži z hlediska věrohodnosti. S ohledem na časový odstup, byť žalobce působil v zemi původu jako novinář a byl členem politické strany PML-N, nepovažuje Nejvyšší správní soud za podstatnou ani neznalost přesného data vyhoštění vedoucího představitele této strany. Pokud žalobce v roce 2007 při pohovoru zařadil časově toto datum na konec roku 1999, ačkoliv k vyhoštění došlo koncem roku 2000, lze tento posun vysvětlit především dlouhým časovým odstupem a kapacitou lidské paměti. Stejně tak nelze po osobě práva neznalé chtít přesné označení pojmů patřících do oblasti trestního

práva, nehledě k tomu, že k záměně pojmů může dojít i při překladu jeho vyjádření v jazyce, v němž je veden pohovor do jazyka českého.

Pro posouzení věci je však podle Nejvyššího správního soudu podstatné, že žalobce byl v zemi původu členem politické strany, působil jako novinář, což nezpochybňuje ani stěžovatel a v důsledku této své politické orientace a profesního zaměření měl problémy a konflikty se státními orgány, pro které byl dokonce trestně obviněn či stíhán. Problémy sice podle žalovaného a krajského soudu nedosahovaly intenzity pronásledování z taxativně uvedených důvodů § 12 zákona o azylu, nicméně zůstalo otázkou, zda nejde o důvody opravňující udělení doplňkové ochrany.

S přihlédnutím k obsahu nejaktuálnějších zpráv o zemi původu žalobce má Nejvyšší správní soud za to, že celkový stav dodržování lidských práv v zemi původu žalobce je velmi neutěšený, státní moc není způsobilá (v rozporu s tím, co je garantováno zákony) zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů na celém území, přičemž nelze vyloučit, že za situace, kdy žalobce před opuštěním země původu měl konflikty s orgány činnými v trestním řízení, mu taková vážná újma hrozí v případě návratu do vlasti.

Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že za tohoto stavu věci je třeba, aby správní orgán znovu vyhodnotil situaci žalobce ve světle zpráv o zemi původu opatřený krajským soudem, evet. dalších aktuálních zpráv o této zemi, které nechť si správní orgán opatří. Nelze vyloučit, že žalobci s ohledem na situaci v zemi původu, kde dochází k politicky motivovanému mizení osob, svévolnému zasahování do soukromého a rodinného života, porušování nedotknutelnosti obydlí a listovního tajemství a ve věznicích panují mimořádně ubohé podmínky, může hrozit nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu (mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu). Nejvyšší správní soud v tomto směru již opakovaně judikoval, např. v rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 – 46, že *„hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání může být sama o sobě azylově relevantní, pokud osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím hrozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné (§ 12 a § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Dále tak tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu, např. proto, že stíhání je vedeno z účelových politických důvodů či proto, aby zastrašilo, umlčelo či jinak nelegitimně ovlivnilo stíhaného nebo jej připravilo o majetek, případně zničilo jeho společenské postavení, přičemž prostředky k nápravě takto účelového trestního stíhání a na ochranu stíhaného v zemi původu nejsou k dispozici či jsou neúčinné.“*

U žalobce nelze vyloučit jeho případné trestní stíhání či uvěznění, kde by s ohledem na obsah krajským soudem získaných zpráv o stavu dodržování lidských práv v zemi jeho původu mohlo dojít k takovým nežádoucím a velmi tíživým důsledkům pro sféru jeho základních osobních práv. Nelze vyloučit, že hrozba trestního stíhání, či přímo již uvěznění v případě žalobce nadále trvá, což by sebou mohlo nést výše popsané nelidské praktiky.

Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že krajský soud nepochybil, pokud ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany žalobci rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc správnímu orgánu vrátil k dalšímu řízení. Řízení však zatížil vadou, která měla za následek vydání nezákonného rozsudku, neboť rozhodnutí stěžovatele zrušil v celém rozsahu, ačkoliv z odůvodnění rozsudku je zřejmé, že vady pro zrušení shledal pouze v části týkající se doplňkové ochrany. Kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. tak byly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 3. 2012, č. j. 61 Az 1/2011 - 46, zrušil, včetně výroku o nákladech řízení, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V dalším řízení bude na krajském soudu, aby se věcí znovu zabýval, přičemž při rozhodování se bude řídit závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, tj. zruší napadené rozhodnutí žalovaného jen ve vztahu k výroku o neudělení doplňkové ochrany a věc mu v tomto rozsahu vrátí k dalšímu řízení přičemž ve vztahu k výrokům o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu žalobu zamítne. Nejvyšší správní soud nemohl sám takto rozhodnout, neboť s ohledem na procesní situaci mu to neumožňuje ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí pak Krajský soud v Ostravě podle § 110 odst. 2 věty první s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu